



**Министерство за животна средина  
и просторно планирање  
на Република Северна Македонија  
-Управа за животна средина**

адреса: плоштад “Пресвета Богородица” бр.3  
1000 Скопје

Скопје, 26.03.2020

**Предмет: Известување за намера за спроведување на “Проект за изградба на земјоделски објекти за производство на јајца ”**

Почитувани,

Ве известуваме дека инвеститорот “ФРЕШ ФАРМ” ДОО увоз извоз Илинден има намера да изгради земјоделски објект за интензивно живинарство на КП 658/1 КО Мршевци во Општина Илинден.

За реализација на предложениот проект инвеститорот изработи инвестиционо-техничка документација/основен проект. Основниот проект е со тех. бр. 0714/19 изработен од ДПТУ “САРА-4 Соња” ДОО Скопје.

Земјоделскиот објект се предвидува да содржи четири објекти за одгледување на кокошки несилки за производство на јајца и еден објект за одгледување на пилиња. Капацитетот на објектот за одгледување на кокошки несилки ќе изнесува 23.040 броја во една хала, а на објектот за одгледување на пилиња ќе изнесува 27.360 пилиња.

Во прва фаза планирано е одгледувалиштето да работи со капацитет од два објекти за одгледување на кокошки односно 46.080 броја и еден објект за одгледување на пилиња со капацитет од 27.360 пилиња. Целта на оваа инвестиција е инвеститорот “ФРЕШ ФАРМ” ДОО Илинден да ја прошири својата дејност и да ги зголеми капацитетите за производство на јајца.

Инвеститорот во моментов има сопствено одгледувалиште со капацитет од 20.000 кокошки несилки за што поседува Б Дозвола за усогласување со оперативен план од 2013 год.

Согласно националното законодавство за животна средина, опсегот на проектот сметаме дека спаѓа во **Анексот I од Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата од спроведување на оценка на влијанието врз животната средина (“Службен Весник на РМ бр. 74/05, 109/09 и 164/12),**

**точка 14 Инсталации за интензивно живинарство или свињаство со повеќе од 40.000 места за живина.**

Ве молиме за утврдување на потреба за спроведување на постапка за Оцена на влијание врз животната средина за **“Проект за изградба на земјоделски објекти за производство на јајца ”, согласно законските барања од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18) и да дефинирате опсег на Студијата за Оцена на влијание врз животната средина на проектот.**

Во прилог Ви ги доставуваме неопходните информации и податоци за проектот, техничките карактеристики и локацијата на проектот, карактеристиките на пределот и главните заклучоци од спроведената прелиминарна анализа на можните влијанија на проектот врз сите елементи на животната средина.

Стоиме на располагање за дополнителни информации и/или податоци при донесување на Вашата одлука.

Со почит,

---

“ФРЕШ ФАРМ” ДОО Илинден

Управител

Горан Маркоски

Прилог:

1. Известување за намера со Листа на проверка за утврдување на потребата од оцена на влијанието на проектот врз животната средина.

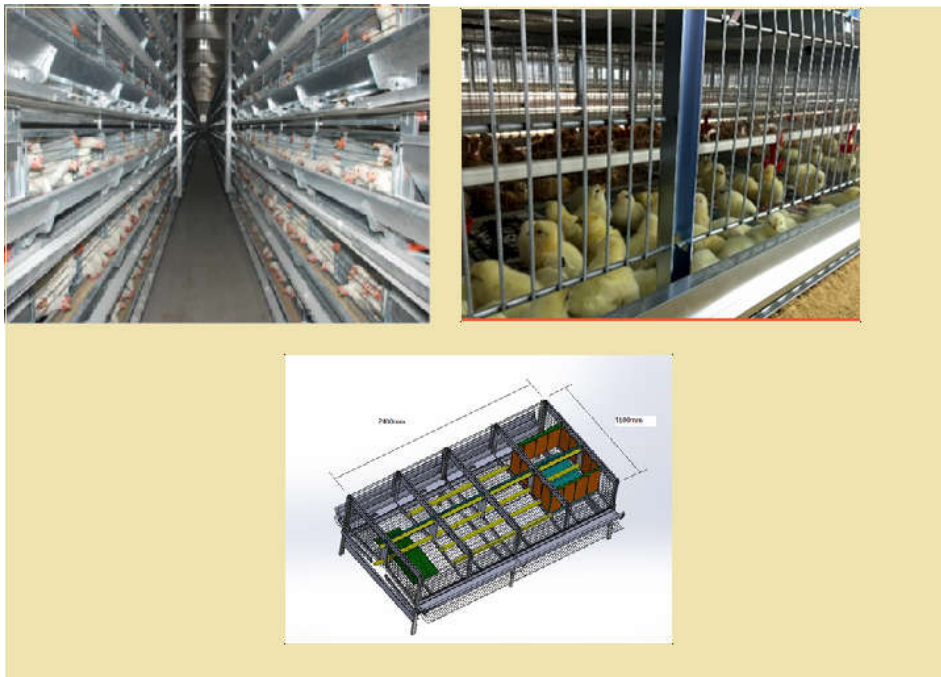


**ПРЕДМЕТ:** ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА НАМЕРА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ПРОЕКТ

**ПРОЕКТ:**

**“Проект за изградба на земјоделски објекти за производство на јајца ”**

**ИНВЕСТИТОР:** Друштво за производство, земјоделие, трговија и услуги “ФРЕШ ФАРМ” ДОО  
Увоз- Извоз Илинден



Март, 2020

## Информации за инвеститорот

**Инвеститор:** Друштво за производство, земјоделие, трговија и услуги “ФРЕШ ФАРМ” ДОО Увоз-Извоз Илинден

**Објект:** “Земјоделски објекти за производство на јајца ”

**Адреса на инвеститорот:** 34 бр 3 Илинден

**Назначено лице за контакт:** Горан Маркоски

**Тел.** +389 75 266 423

**E-mail адреса:** info@freshfarm.com.mk

## Карактеристики на проектот

### **Вовед**

Инвеститорот Друштво за производство, земјоделие, трговија и услуги ‘ФРЕШ ФАРМ’ ДОО увоз- извоз управува со земјоделски објект живинарската фарма која е регистрирана како приватно претпријатие со дејност одгледување на живина несилки за производство и продажба на мало на конзумни јајца и припрема на храна на несилките за јајца. Ова дејност инвеститорот ја врши од 1982 година. Со цел зголемување и осовременување на производните капацитети Инвеститорот има намера да изгради нов земјоделски објект за интензивно живинарство на КП 658/1 КО Мршевци во Општина Илинден.

За реализација на предложениот проект Инвеститорот изработи инвестиционо-техничка документација/основен проект. Основниот проект е со тех. бр. 0714/19 изработен од ДПТУ “САРА-4 Соња” ДОО Скопје.

Во прва фаза е планирано одгледувалиштето да работи со проектиран капацитет од 46.080 несилки и 27.360 пилиња со просечна дневна носивост на 39.168 конзумни јајца. Целта на оваа инвестиција е Инвеститорот “ФРЕШ ФАРМ” ДОО Илинден да ја прошири својата дејност и да ги зголеми капацитетите за производство на јајца.

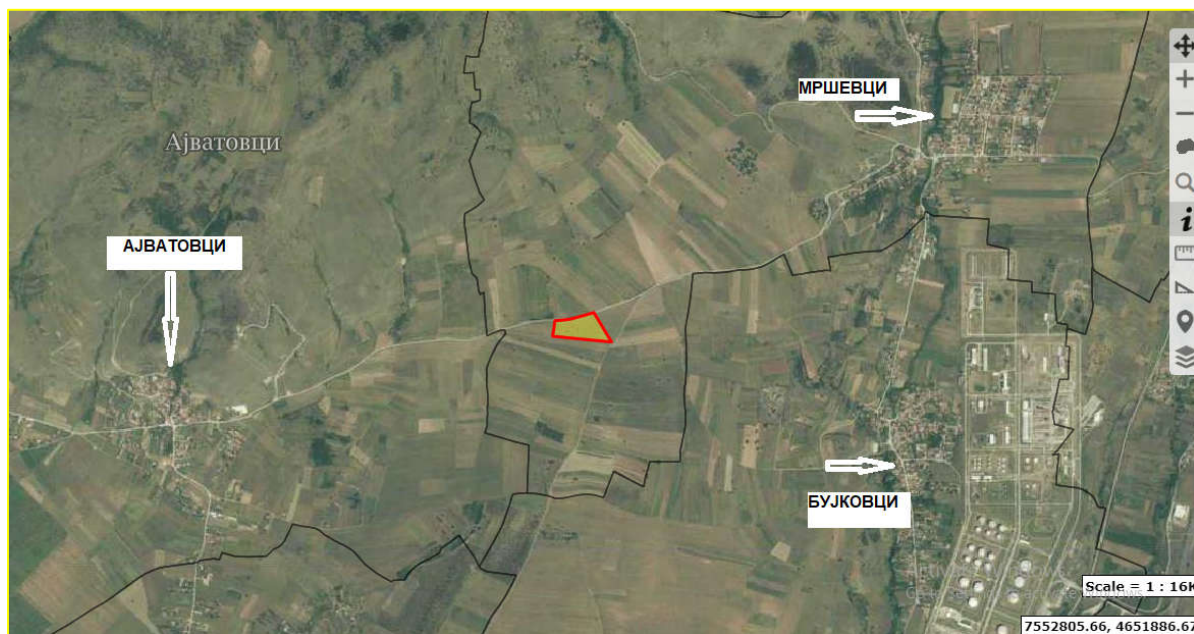
### **Локација**

Проектот за изградба на земјоделскиот објект за производство на конзумни јајца се планира да се изгради на КП 658/1 КО Мршеци место викано Рамнште. Катастерската парцела е со површина од 20.758 m<sup>2</sup>. Земјиштето е во сопственост на Инвеститорот и преставува земјоделско земјиште нива со каса на намена 4 и 5. Надморската висина каде се наоѓа објектот изнесува 369 m, а се наоѓа на 42°00’34”N и 21°37’58”E.





Мршевци се наоѓа на одалеченост од околу 7 km од населеното место Илинден. Селото е рамничарско и лежи на надморска височина од 330 m во долниот широк дел на Никуштанска речица. Мршевци се наоѓа во подножието на Ајватовски рид веднаш зад рафинеријата Окта. Атарот на селото зафаќа површина од 7,9 km<sup>2</sup> на кој доминира обработливо земјиште. Овде се развиени земјоделството и сточарството, особено одгледување на житни култури, пченица, “рж, јачмен а се застапени и градинарските култури. Од сточарството најзастапено е крварството. Спосред поисот од 2002г. во селото живеат 651 жител.



Слика 3 Приказ на катастарска парцела КП 658/1 во однос на околните населени места

На следните фотографии (Слика 4) е прикажана моменталната состојба на парцелата на која се планира изградба на живинарската фарма.

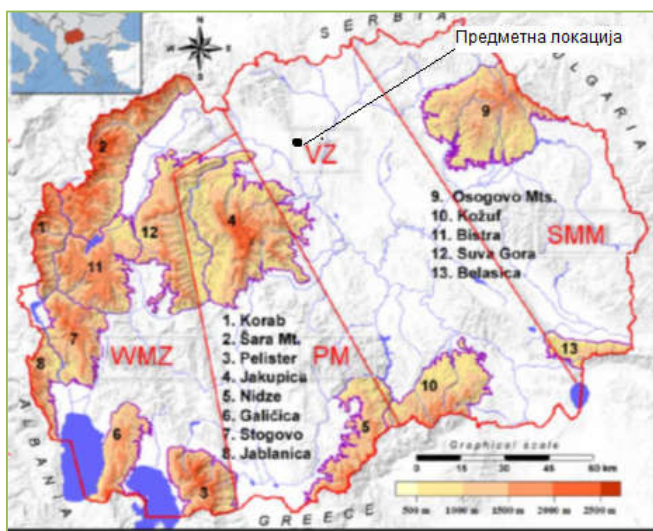




Слика 4 Непосредна близина на проектната локација

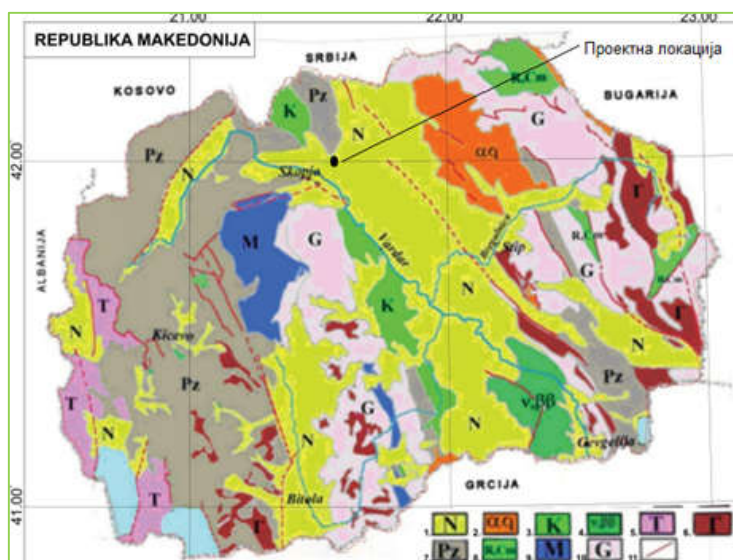
## Геологија и хидрологија

Територијата на РСМ има четири геотектонски региони или единици: Западно-македонска зона, Пелагониски масив, Вардарска зона и Српско-македонски масив. Од геолошки аспект предметната локација припаѓа на Вардарската зона. Во Вардарската зона се присутни јасно изразени структурно фацијални комплекски од мезозојска старост. Посебно е интересен развојот во текот на пиринејската орогена фаза кога источниот дел на Вардарската зона настанале неколку регионални навлаки присутни низ целата територија на Р. Македонија. Во неотектонската етапа во границите на Вардарската зона доаѓа до интензивна манифестација на кисел базичен вулканизам чија активност продолжува се до кварталер. Во склоп на седиментната маса доминираат лапорци и лапоровито-песокливи глини. Предметната локација припаѓа на Скопската Котлина која е формирана со тектонските движења во неоген-еоценот, а во миоценот со дополнителни тектонски движења е раздробена на раседи, а потоа моделирана со дејство на егзогените процеси. Котлината е исполнета со еоценски, миоценски, плиоценски и кварталерни седименти што на некои места имаат дебелина повеќе од 1.600 m. Во котлината егзистирало Скопско Езеро, кое највисоко ниво имало на 900 m, а потоа ритмички се спуштало оставајќи траги во вид на абразиони тераси.



Слика 5 Геотектонски региони во Република Северна Македонија (Извор "Ге Општи геоморфолошки карактеристики за Р. С. Македонија"- И. Милевски)

Пределот е рамничарско субмедитеранско-континентален земјоделски предел. Топлата континентална клима со изразено медитеранско влијание овозможила практикување на интензивно земјоделство уште од најстари времиња. Потенцијалната природна вегетација (ксеротермофилни и термофилни дабово-габерови шуми) е одамна трансформирана во земјоделски површини. Најтипичен процес за овој предел е интензивирање на урбанизацијата и индустријализацијата (во смисла на отварање на индустриските зони) како и развој на сообраќајната и друга инфраструктура. На овој начин дел од земјоделското земјиште се трансформира во урбано. Во основа, територијата на овие села има рамничарска морфологија на теренот што претставува 80% од површината, а 20% е застапена со мал ридест дел во северозападен правец каде што извршува падината на Скопска Црна Гора.



Слика 6 Поедноставена Геолошка карта на Република Северна Македонија

### Хидрографија

Пошироката околина на предметната локација припаѓа на Скопската котлина односно просторната целина Скопско поле. Скопско поле хидрографски е доста сиромашно, бидејќи на својата територијата нема постојани природни водотеци, освен сливот на Сува река, кој го сочинуваат две помали реки кои во поголемиот дел од годината се пресушени. Сува река се формира од два потока самата Сува река и Патишка река, од кои едната минува низ населените места Бучинци, Мршевци и Бујковци со должина од 6.000 m, а другата поминува низ населените места Дељадровци, Текија и Миладиновци со должина од 4.000 m и продолжува кон Петровец со должина од 5.000 m, наводнувајќи ги овие подрачја. Сува река се влева во Маркова река од левата страна спроти селото Варвара. Сува река е суводолица без постојан извор и без вода во лето, со постојан водоостој за време на топењето на снеговите на Караџица. На поголем дел има отворени одводни канали за одводнување на површинската и високата подземна вода кои се користат и за наводнување на земјоделските површини.

Каналската мрежа која е дел од системот Скопско Поле се состои од главни, секундарни и терцијални канали за одводнување на површините, чија вкупна должина изнесува околу 100 km. Исто така, постои и мала вештачка акумулација на Сува река кај н.м. Бучинци со длабочина 3-4 метри која се користи за собирање на надојдените води од падините на Скопска Црна Гора и заштита од поплава на населените места по сливот на реката (Мршевци, Бујковци и Миладиновци). Во минатото, се користела за наводнување на земјоделските површини во околината. Во тек на подолготраен сушен период и оваа акумулација пресушува.





Слика 7 Мапа на речни сливови во Република Северна Македонија

**Околу 7 km источно од проектната локација, се наоѓа Сува река притока на Вардар. Бидејќи овој воден реципиент се наоѓа во пошироката околина на предметниот опфат, не се очекуваат негативни влијанија врз истиот.**

#### **Климатски катактеристики**

Климата е со модифицирано медитеранско и континентално влијание кое манифестира посебна месна клима. Летата се топли, дури и многу топли и суви, а зимите се умерено студени. Есента е потопла од пролета, а апсолутното колебање на температурата претставува јасен показател за континенталноста на климата.

Средната годишна температура на воздухот изнесува 12,2°C. Апсолутната максимална температура изнесува 41,5°C, а апсолутниот минимум изнесува минус 25,6°C.

Во летните месеци средниот месечен максимум изнесува 30,9°C, а дневниот 35,8°C. Минимални температури се регистрираат во јануари со средно месечен просек од +0,2°C и среден месечен минимум од минус 3,4°C.

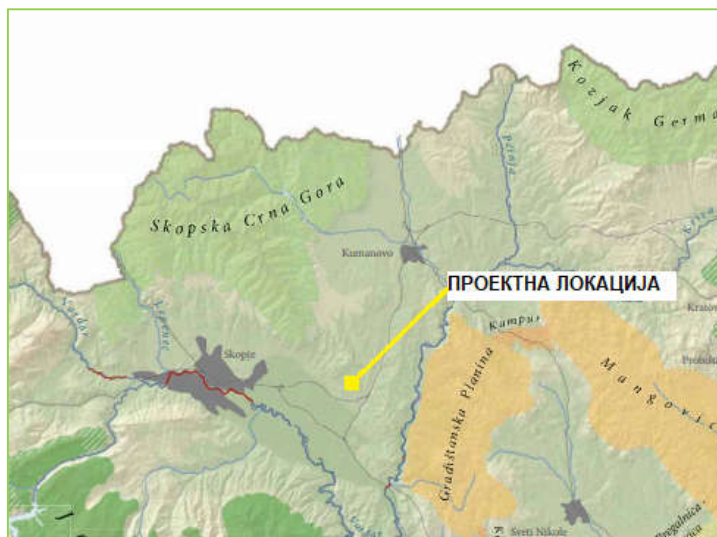
Висината на атмосферските врнежи се движи околу 500 mm годишно, а средно годишната релативна влажност на воздухот изнесува 70%. Врнежите, главно, се застапени со дожд, додека снежната покривка се задржува просечно 25 дена во годината. Има просечно 63 дена со магла, а годишната инсолација изнесува просечно 2.102 сончеви часови. Ветрови се јавуваат од сите правци и меѓуправци, а преовладува Вардарецот кој дува од северозападен правец. Средната брзина на ветерот е приближно иста во сите правци се движи од 6 до 8 m/s, а максималната брзина е измерена од североисточен правец изнесува 23 m/s.

#### **Еколошки карактеристики и карактеристики на животната средина во областа**

Во пошироката околина на предметната локација при спроведената теренска посета се наоѓа Скопска Црна Гора која е оддалечена на околу десетина километри од предметната локација. Скопска Црна Гора претставува Подрачје за ревитализација каде деградираните функции на еден екосистем можат да се обноват во случаи каде фрагментацијата на

стаништата оневозможува нормално функционирање на екосистемите или ги загрозува локалните популации на видови.

Приказ од местоположбата на проектната локација, во однос на Скопска Црна Гора е прикажана на Слика 8.



Слика 8 Пошироката околина на проектната локација

**Во рамки на локацијата не беа евидентирани значајни/ чувствителни рецептори или објекти кои ќе бидат негативно засегнати од одвивањето на проектните активности.** На Error! Reference source not found.9 се дадени теренски фотографии од пределот и вегетациониот состав на проектната локација.



Слика 9 Теренска фотографија од пределот на проектната локација

Природната вегетација е многу малку и фрагментно застапена со поединечни дрвја и грмушки. Во пошироката околина се среќаваат остатоци од некогашна шумска биоценоза и тоа, како поединечни стебла од даб благун, полски брест, дива круша, врба, чалија, дива роза и др. Во последно време евидентно се забележува антропогенезацијата на територијата на

Општината, особено при пошумувањето на голини и пасишта. Пошумувано е претежно со аризонски чемпрес, црн бор, јасен, багрем и др. особено на падните на Ајватовски рид. екосистемот на флората и фауната не се одликува со некоја позначајна разновидност. Од цицачите присутни се: зајак, јазовец, волк, лисица, крт, еж, желка и др. Од птиците евидентирани се: јастреб кокошкар, јастреб врапчар, сива врана, страчка, полска еребица, кукавица, врабец, ластовичка, пупунец, гавран, гугутка, див гулаб, штрк и др. Класата на влечугите ја претставуваат повеќе видови гуштери, смок, пепелавиот поскок, шарка, шарен дождовник и др.

### **Културно богатство**

На локацијата и во нејзина близина нема значајно културно наследство (археолошки локалитет или споменик на културата).

### **Технички карактеристики**

Локацијата на која Инвеститорот има намера да инвестира во изградба на земјоделски објект за производство на конзумни јајца се наоѓа на КП 658/1 КО Мршевци чија површина изнесува 20.758 m<sup>2</sup>. Предметната парцела е обработливо земјиште кое Инвеститорот има намера да го пренамени во објекти за одгледување на едnodневни пилиња, кокошки несилки и производство на јајца. Со таа цел како потреба се јавува изградба на објекти кои се во функција на заокружување на целокупниот процес од одгледување на пилиња и кокошки несилки, собирање на готов производ (конзумно јајце), сортирање и складирање како и складирање и подготовка на храната за живината.

Сместувањето на живината треба да биде на начин на кој ќе се избегне штетното влијание на надворешните фактори на животната средина, како што се бучавата, вибрацијата и атмосферското загадување. Формата, конструкцијата и одржувањето на живеалиштата, објектите и опремата за живината мораат да бидат такви за да може да се одржуваат на лесен и хигиенски начин и да ја ограничат опасноста од појава на болести или трауматски повреди на животните како и да обезбедат соодветни безбедносни услови.

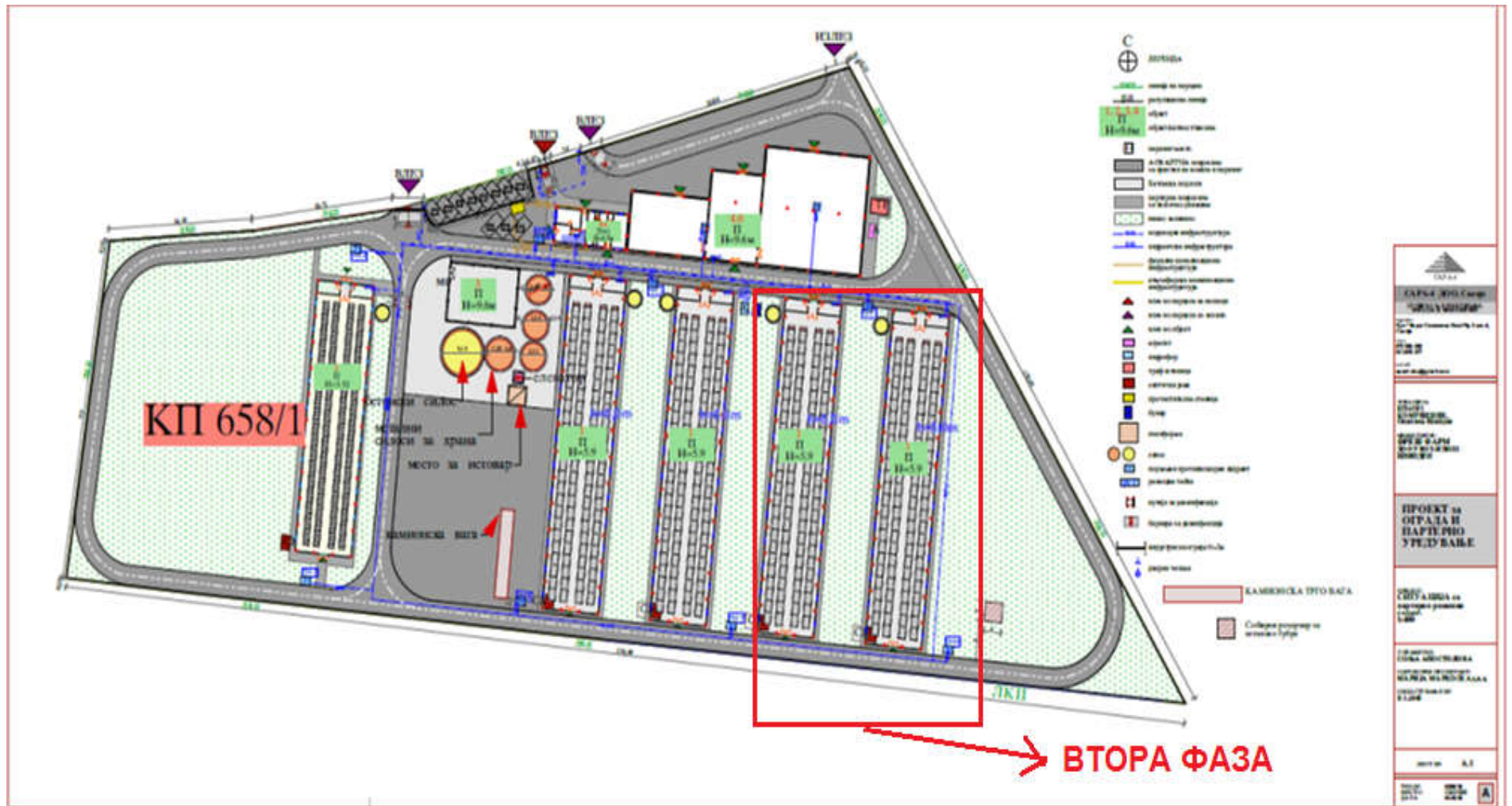
Опремата за храна и вода треба да е дизајнирана, конструирана, да се користи и одржува на начин на кој:

1. се минимизира растурот или контаминацијата на храната и водата;
2. сите несилки да имаат доволен пристап до храна и вода за да се избегне непотребниот натпревар;
3. не предизвикува повреда на кокошките;
4. функционира во сите временски услови и
5. доколку е можно да се следи потрошувачката на храна и вода.

На Слика 10 и 11 се прикажани: местоположбата на локацијата, пропратните објекти во рамки на парцелата и фазите на градба.







Слика 11 Прва и втора фаза на градба на предметната локација

Објектите кои се предмет на проектната документација се со катност П, освен објектот за администрација кој е предвиден со катност П+1. Вкупната бруто површина на сите објекти изнесува 3.098 m<sup>2</sup>. Сите објекти се функционално организирани во рамки на технолошкиот процес.

Влезот во локацијата се планира да биде од северната страна.

Врз основа на изработениот основен проект на градежната парцела се планира да бидат поставени следниве објекти:

1. Четири објекти за одгледување на кокошки несилки (производство на јајца)
2. Објект за одгледување на пилиња
3. Мелница за храна
4. Административен објект
5. Магацини

#### **Објект за одгледување на кокошки несилки (производство на јајца)**

Објектот е приземен со бруто површина од 884 m<sup>2</sup>. Главниот влез е од северната страна, влезот за внос на кокошките, изнеување на јајца и дотур на храна е од јужната страна. Со основниот проект на предметната локација во прва фаза е планирана изведба на два објекти.

#### **Објект за одгледување на пилиња**

Објектот е приземен со бруто површина од 716.3 m<sup>2</sup>. Главниот влез е од северната страна, влезот за внос на едnodневни пилиња е од јужната страна.

#### **Мелница за храна**

Еден приземен објект со бруто површина од 192 m<sup>2</sup>. Влезот во објектот ќе биде од двокрилна метална врата поставена на западната фасада.

#### **Магацини**

Со основниот проект се предвидени три магацини: Магацин за репроматеријали, просторија за сортирање на јајца и магацин за складирање на јајца. Влезот во сите три магацини ќе биде од јужната страна, во просторијата за сортирање на јајца дотурот на готовиот производ ќе биде од јужната страна од оваа просторија се влегува во магацинот складирање и магацинот за репроматеријали.

#### **Административни простории и магацини**

Во објектот се планирани административни простории, портирница, тоалети, простории за вработени, кујна и канцеларии.

Објектите се проектирани како приземни освен административните објекти и се подигнати на 0,30 м од ката на терен.

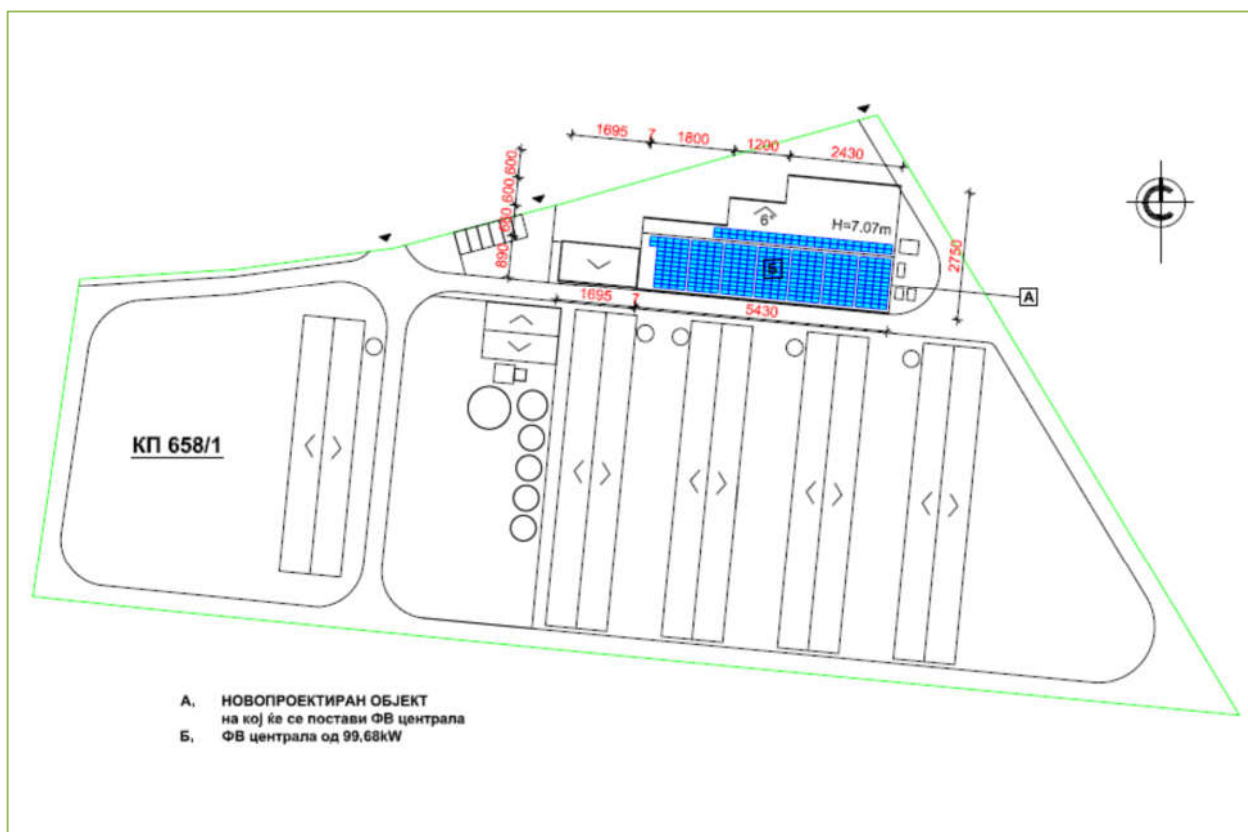
Конструкцијата на објектите се предвидува да биде од армирано бетонски скелетен систем. Кровната конструкција ќе биде составена од челични решетки на кои лежи челичната кровна конструкција и кровната покривка од кровен панелен сендвич лим со термоизолациони својства. Фасадните зидови се проектирани од фасаден сендвич панел со термоизолациони својства поставени на секундарна зидна конструкција освен на административните простории каде се проектирани фасадни зидови од керамички блокови 25/25/12 cm.

Подовите во административните објекти и сите плафони се обработени со продожен малтер глетовани и молерисани. Подовите во објектите за одгледување на живината и магацините ќе бидат бетонски со епоксиден заштитен слој отпорен на агресивни влијанија. Столаријата е PVC профили со термопан стакла.

### Сончеви колектори

Градежната површина за поставување на фотоволтаични модули е кровната површина. Вкупната зафатена кровна површина со инсталацијата изнесува 673 m<sup>2</sup> на две кровни површини на магацински дел.

Предвидено е поставување на 356 фотоволтаични модули со димензии 990 x 1640 x 35 mm, алуминиумска рамка, стакло со дебелина од 3,2 mm и тежина од 18,00 kg/мод. Истите се поставуваат на алуминиумска конструкција, паралелно поставена со падот на кровната површина. **356 x 0.280 kW = 99.68 kW ФВ централа.**



Слика 12 Местоположба на фотоволтаични модули

## Електро-енергетски приклучок

За напојување со електрична енергија на инсталацијата предвидено е поставување на трафостаница на која на нисконапонската страна е предвидено поставување на напоен куќен разводен ормар НКРО. Трафостаницата е поврзана со МРО, а од неа се раздвојуваат разводни табли до секој од објектите. Со проектот се планирани и панично осветлување, противпожарна инсталација, громобранска инсталација, заштита од напон, електрични инсталации за осветлување и приклучоци.

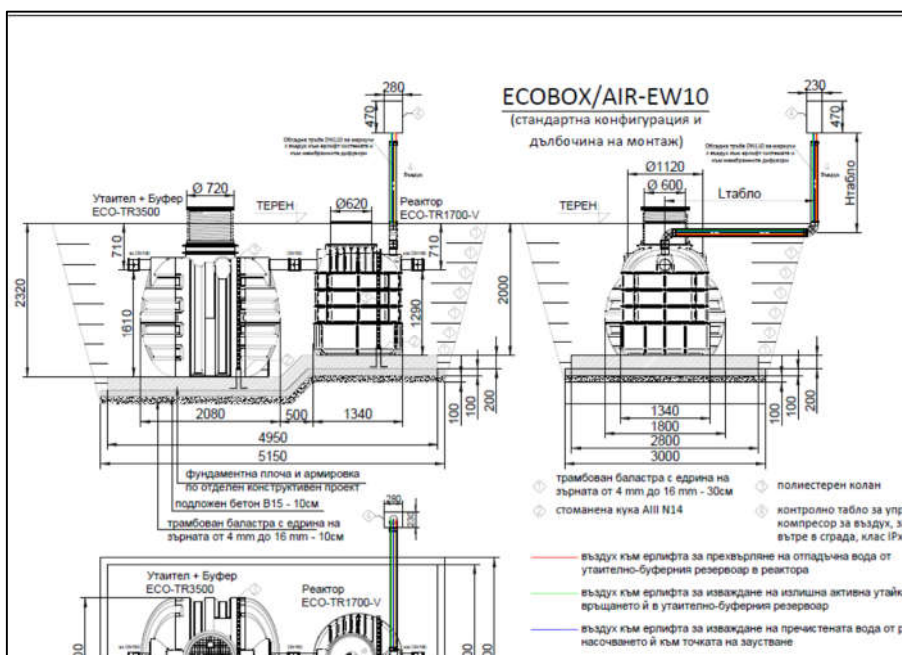
## Водоснабдување и канализации

Парцелата не е приклучена на јавна водоводна и канализациска мрежа. За нормално функционирање на објектот се предвидува обезбедување на вода преку сопствен бунар, а одводот на фекалната и отпадна вода да биде во модуларна пречистителна станица.

Предвидено е хидростаница за санитарна вода и посебно хидростаница за противпожарна вода со една работна и една резервна пумпта за потребите на потрошувачите.

Со овој капацитет на бунарската вода предвидено е да се обезбедува можност за водоснабдување со санитарна вода во минимум 4,5 часа при максимална потрошувачка, односно истовремена работа на два противпожарни хидранта минимум 2,0 часа.

Приклучувањето на фекалната канализација од објектот треба да биде согласно условите во модуларна пречистителната станица со профил на фекален приклучок од ф150 mm, и истата е предвидена за 10 вработени и водата (280.0л/мин). Тип на пречистителна станица **ЕСОВОХ Модуларна пречистителна станица – EW10 според ATV122.**



Слика 13 Технолошка шема на модуларна пречистителна станица



Атмосферската вода од кровот се прифаќаат во атмосферски вертикали олуци.

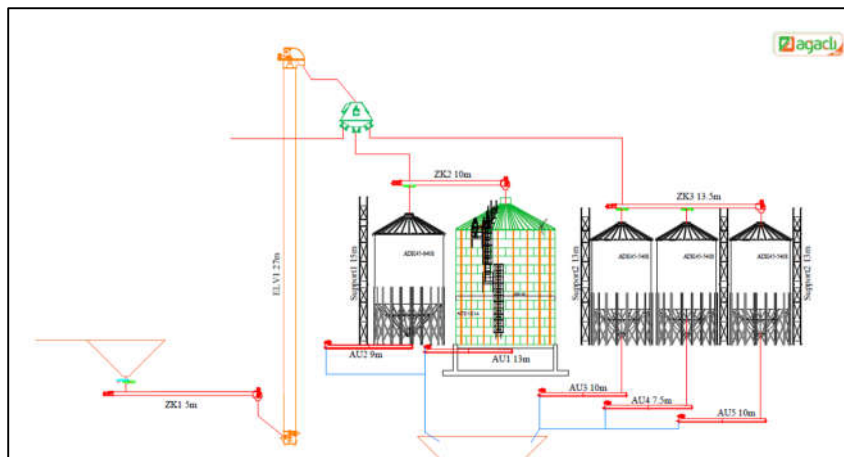
### Собирни резервоари за технолошки отпадни води

Технолошките отпадни води од одводните канали во објектите за одгледување на пилиња (мил од миење и чистење на објектите) се одведуваат во еднокоморен собирен бетонски резервоар поставен до одгледувалиштето.

### Дополнителни структури

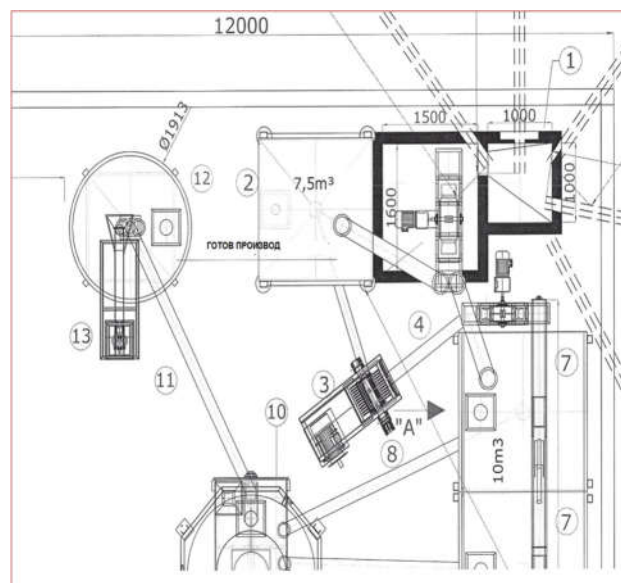
#### Систем за складирање на житарици

Со проектот се планира поставување на силоси за складирање на житарици 5 силоси. Од силосите житариците се транспортираат во мелница за храна. На Слика 14 е даден приказ на техничките карактеристики на силосите.



Слика 14 Технички карактеристики на силоси

На Слика 15 е прикажана технолошката линија за подготовка на сточна храна.



Слика 15 Технолошка линија за Подготовка на сточна храна

## Легенда

Р.бр.	опис	Ед.мера	количина
1.	Приемен кош	m <sup>3</sup>	7,5
2.	Полжест транспортер	kw	1.5
3.	Млин чекичар	kw	37
4.	Систем за полнење	Бр.	4
5.	Команден ормар за опрема	Бр.	1
6.	Кофчест елеватор за полнење	kw	2,2
7.	Дневни келии за компоненти запремина 10м <sup>3</sup>	Бр.	4
8.	Полжест транспортер-2,2 kw	Бр.	6
9.	Електронска вага со уред за автоматско дозирање	Бр.	1
10.	Хоризонтална мешалка	l	2000
11.	Полжест транспортер	kw	3
12.	Приемен кош	m <sup>3</sup>	8
13.	Систем за пакување во вреќи	Бр.	1
14.	Команден орман -PLC	Бр.	1

## Инфраструктура

Станува збор за локација со низок степен на урбанизираност, со делумно предвидени инсталации и инфраструктурни водови. Според ружата на ветрови доминантни ветрови во скопското подрачје се ветрови кои дуваат од северна и северозападна страна. Теренот на кој се предвидени објектите е рамен. Нивната поставеност овозможува несметан пристап на корисниците, а исто така и несметан пристап на сите видови интервентни возила. Партерното уредување на урбанистичката парцела е предвидено да биде делумно за надземно паркирање, а делумно хортикултурно уредено со пешачки патеки. При проектирање на просторот посебно внимание е посветено на движењето на возилата во парцелата и приклучувањето односно исклучувањето во / од сообраќајот на постојната пристапна улица. Во самата парцела на ниво на терен е предвидено паркирање на 6 лесни моторни возила, како и слободно движење на пешаците. Широчината на патеките за пристап на возилата во парцелата изнесува 4,00 m. Парцелата се планира да се поврзе со улица на северната страна низ еден влез и еден излез. Пристапот на возилата е преку постојната улица. Одгледувалиштето се планира да биде целосно оградено со жичена ограда со висина од 2 m.

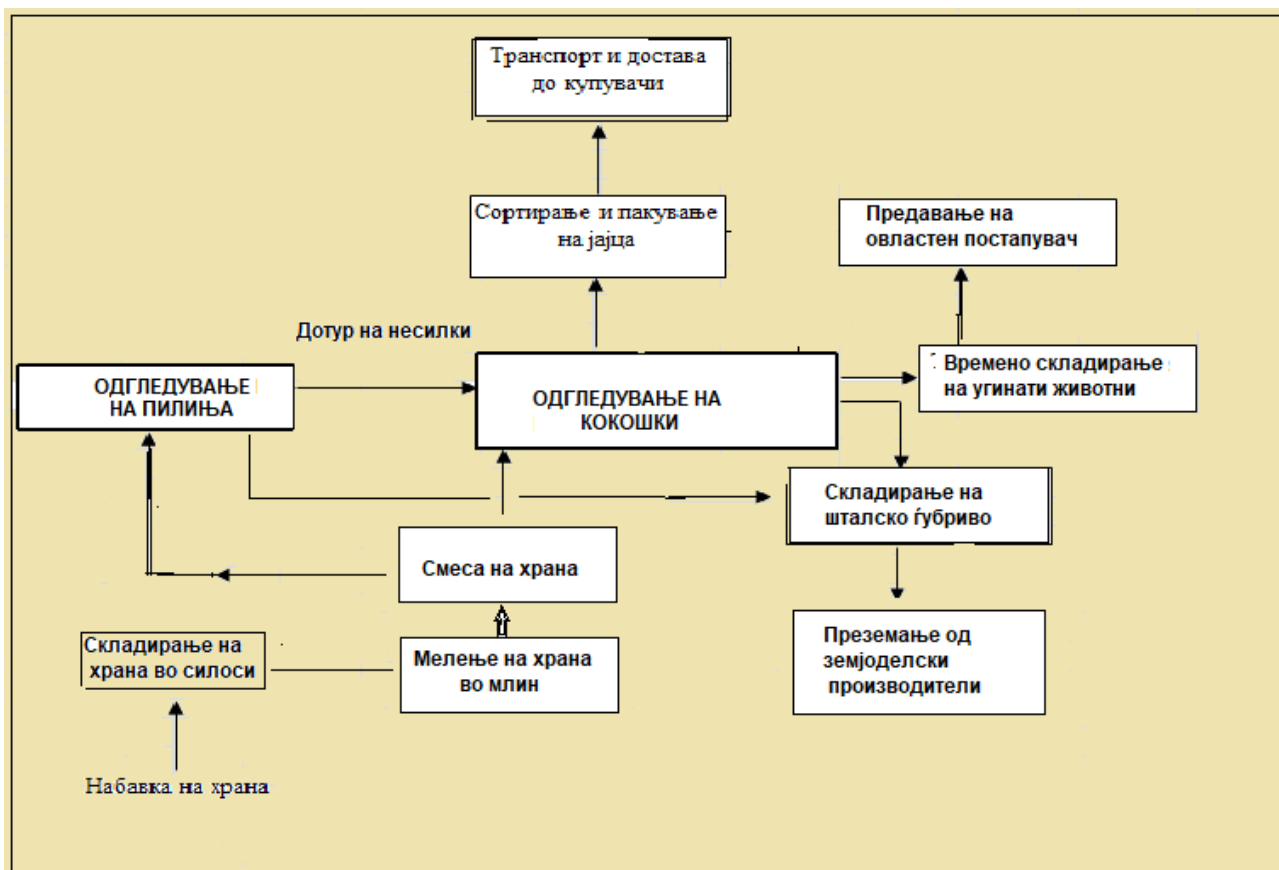
## Опис на технолошкиот процес

Операторот има намера да инвестира во инсталација за интезивно живинарство одгледување на живина (еднодневни пилиња, кокошки - несилки) и производство на јајца.

- Проектираниот капацитет е одгледување на 27.360 пилиња.
- Проектиран капацитет за одгледување на несилки 23.040 во една хала.
- Пилињата се планира да бидат од раса Lohmann LSL – Classic и Lohmann Brown – Classic.
- Одгледувањето на пилињата почнува од еднодневни пилиња, се до 16-та недела,

Потоа пилињата се префрлаат во халата за несилки каде се чуваат до 62-та недела (процес на производство на јајца), а откако несилката престанува со можноста за несење јајца се носат во кланица.

Халата за одгледување на несилки и халата за сортирање со технолошки процес се поврзани со транспортни траки по кои се транспортираат јајцата. Производството на јајца понатаму продолжува преку специјален тип на сортер јајцата се сортираат се пакува и како финален производ се складираат во магацин за готов производ се до финално продавање.

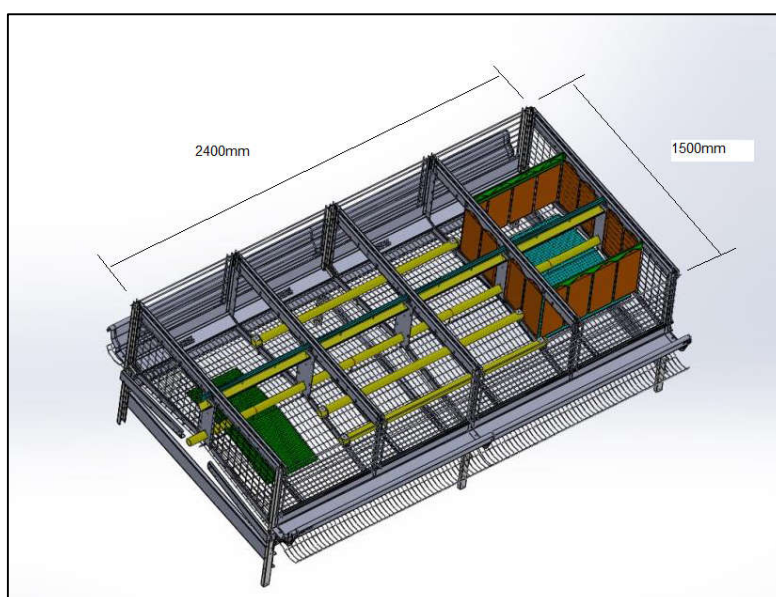


Слика 16 Технолошки процес во одгледувалиште на пилиња и кокошки несилки

### Одгледувањето на кокошки несилки во подобрен кафезен систем

Несилките се одгледуваат во кафези изработени од поцинкуван лим со димензии 1500x2400x680 mm, со долна и горна преградна плоча изработена од поцинкуван лим  $d=1\text{mm}$ , со густина на распореденост од 48 во кафез со што е обезбеден потребен кафезен простор за секоја кокошка од мин.  $750\text{ cm}^2$  (прикажано на Слика 17).

Ваквиот тип на одгледување на живина е широко распространет во земјите на ЕУ. Тој претставува еден од најдобрите начини за производство, како и за отстранување на нус-продуктите, со најголем акцент на живинскиот отпад (изметот).



Слика 17 Кафезен систем за одгледување на несилки

Р,бр.	опис	Димензии/броја
1.	Димензии на сегменти	2400x1500mm
2.	редови	4
3.	нивоа	5
4.	Број на сегменти во секој ред	24
5.	Вупен број на сегменти	480
6.	Вкупен капацитет	23040

Системот за одгледување на несилки се состои од следниве елементи;

1. Кафезен систем за одгледување на несилки опремен со ланец за хранење и систем за напојување поилки со нипли;
2. Внатрешен и наворешен транспортен систем за изгубрување;
3. Надворешен силос со доводна спирала за снабдување со храна;
4. Електрична контрола табла за автоматско подесување на хранењето, изгубрувањето
5. Вентилација.



Р,бр.	опис	капацитет	броја
1.	Странични фен вентилатори	38.000 м <sup>3</sup> /час	8
2.	Кровни вентилатори	10.000 м <sup>3</sup> /час	6
3.	Странични клапни за влез на свеж воздух	2015 м <sup>3</sup> /час	24

#### 6. Систем за ладење

Површина на панелот за ладење 42м<sup>2</sup> по 24м<sup>2</sup> од двете страни источна и западна.

#### 7. Лед систем за осветлување.

Правилното осветлување на објектот значително влијае на намалување на стресот на пилињата и несилките и намалување на смртноста. Осветлувањето е плафонското осветлување и е проектирано со два реда водоотпорни флуоресцентни светилки. Во објектот ќе се поставуваат 80 светилки со автоматска регулација дневно-ноќен светлсен режим.

#### 8. Електрична контрола табла за автоматско подесување на хранењето, изгубрувањето

#### 9. Автоматски контролен систем сензори за температура, влажност во објектот и алармен систем.

### Кафезен систем за пилиња

Во објектот за одгледување на пилиња се планира да биде воспоставен кафезен систем за одгледување на едnodневни пилиња.

Системот се состои од 4 реда на 3 нивоа кафези Во еден ред се инсталираат 38 кафези. Вкупен проектиран капацитет од 27.360 пилиња. Едnodневните пилиња се одгледуваат во кафези со густина на распореденост од 30-35 пилиња по кафез (до 10-тата недела), и 15-17 пилиња по кафез (10-та до 18-та недела).



Слика 18 Кафезен систем за одгледување на несилки

Р,бр.	опис	Димензии/броја
1.	Димензии на сегменти	1200x635 mm
2.	редови	4
3.	нивоа	3
4.	Број на сегменти во секој ред	38
5.	Вкупен број на сегменти	912
6.	Вкупен капацитет	27.360

Системот се состои од следниве елементи;

1. Кафезен систем за одгледување на пилиња опремен со ланец за хранење и систем за напојување поилки со нипли.

2. Внатрешен и наворешен транспортен систем за изгубрување

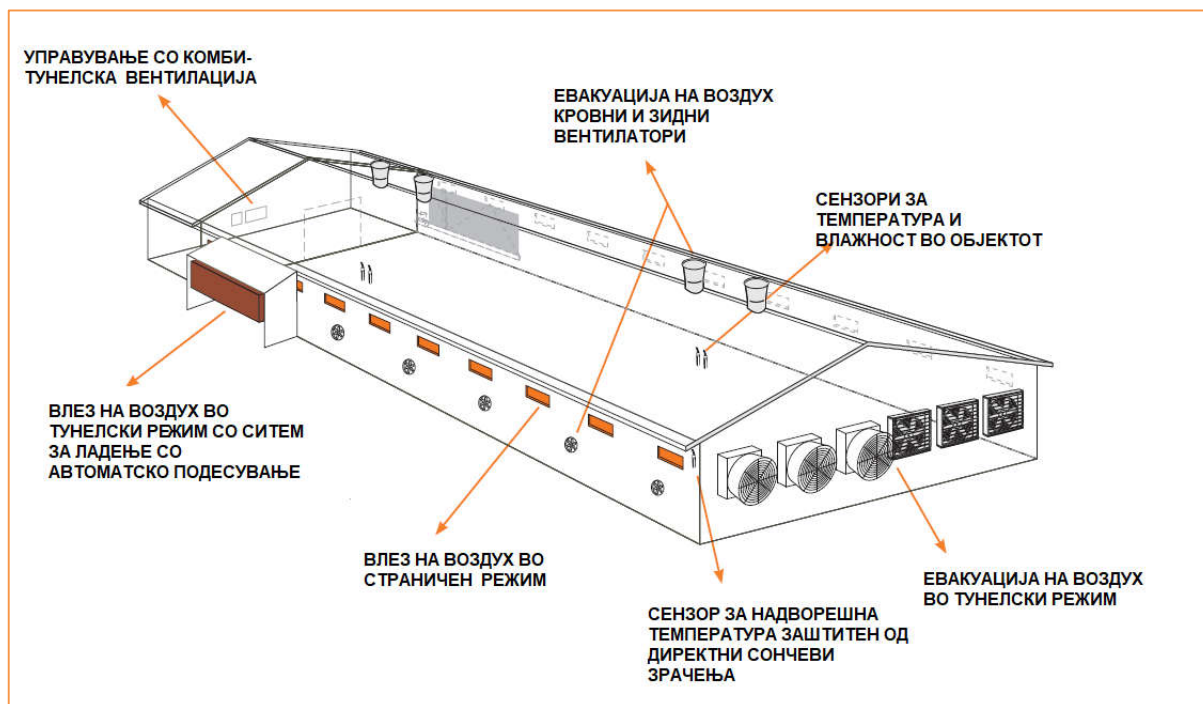
3. Надворешен силос со доводна спирала за снабдување со храна

До објектот се поставени два силоси еден со капацитет од 23,17m<sup>3</sup> и еден од 7,33m<sup>3</sup>, доводот на храна од силосот до системот за хранење е со спирален транспортер.

- Електрична контрола табла за автоматско подесување на хранењето, изгубрувањето
- Систем за греење
- Топлински генератор погонско гориво природен гас капацитет (250.000Kcal)
- Вентилација
- Систем за ладење (површина на панелот за ладење 42 m<sup>2</sup>)
- Лед систем за осветлување

Р.бр.	опис	капацитет	Броја
1.	Странични фен вентилатори	38.000 m <sup>3</sup> /час	7
2.	Кровни вентилатори	10.000 m <sup>3</sup> /час	4
3.	Странични клапни за влез на свеж воздух	2015 m <sup>3</sup> /час	28

Во објектот се поставуваат 68 светилки со автоматска регулација дневно-ноќен светлсен режим.



Слика 19 Систем за ладење/греење и осветлување

## ***Карактеристики на можно влијание на проектот врз животната средина***

Можните влијанија врз животната средина кои се очекуваат за време на основните фази на проектот, т.е. фазите на изградба/ инсталирање на опрема и функционирање на инсталацијата, како и по затворањето на инсталацијата се дадени во продолжение.

### Влијанија за време на градежната фаза

Градежните активности предизвикуваат повеќе видови на влијанија, најголем дел од нив се привремени. Подготовката на локацијата, земјените работи е веројатно дека ќе доведат до (1) емисија на прашина и други загадувачи на воздухот, (2) бучава и вибрации, (3) отстранување и деградација на вегетацијата, (4) набивање на почвата, (5) евентуално ослободување на загадувачки супстанции во почвата, во подземните водни тела.

Земјените работи се главен извор на емисии на прашина во воздухот, додека емисиите од другите загадувачи на воздухот (SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, CO, CO<sub>2</sub>) се неизбежни за време на работењето на градежната механизација при спроведување на градежните активности. За време на градежната фаза ќе се создава бучава како резултат на работењето на градежната механизација и опрема. Во текот на градежните работи ќе се создава цврст градежен отпад (отпад од ископ на земја, изолациони материјали, отпад од бетон, тули), комунален отпад и отпад од пакувања. Наведените отпадни фракции ќе бидат вклучени во соодветен систем за управување со отпад, кој ќе биде воспоставен за време на градежните активности. Загадување на почвата може да настане како резултат на истекување на течни супстанции од возилата и механизацијата како што се гориво, моторно масло, антифриз итн. како и при несоодветно управувањето со санитарната и другите видови на отпадна вода. За време на изградба нема некои позначајни влијанија врз флората и фауната кои ќе бидат ограничени само во границите на опфатот.

Од сето претходно споменато произлегува дека повеќето од влијанијата се незначителни, краткорочни, реверзибилни и локални и се ограничени во склоп на градилиштето за време на изградбата на објектот.

### Влијанија за време на оперативната фаза

Влијанијата кои ќе настанат во оваа фаза се резултат од работните активности на сите објекти кои ќе бидат дел од системот, како и потребната опремата за одгледување. Сите овие активности ќе резултираат со негативни влијанија врз медиумите на животната средина но со различен интензитет и зачестеност.

Во текот на оперативниот период на одгледувалиштето т.е. при редовна работа ќе биде воспоставен систем на постапки и мерки за управување со емисиите во медиумите на животната средина и отпадот во согласност со ЕУ Директивата 2010/75/EУ, индустриски

емиси (интегрирано спречување и контрола на загадувањето) Анекс I. и заклучоците за НДТ. Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs. Industrial Emissions Directive 2010/75/EU (Integrated Pollution Prevention and Control) и Правилникот за условите и начините на заштита на фармските животни (Сл.весник на РМ 3/17).

Овие мерки имаат за цел да овозможат задоволување на стандардите за заштита на животната средина, преку почитување на пропишаните гранични вредности на емисија (ГВЕ).

Нарушувања на квалитетот на амбиенталниот воздух можат да се очекуваат како резултат на процесните активности. Емисии на прашина произлегуваат од сместување на живината, силоси за складирање на храна и мелница за сточна храна. Истите се периодични и може да се очекуваат при дотур на суровини. Емисиите на мирис произлегуваат од објектите за одгледување на кокошки и пилиња, ракување и товарање на птици и угината живина, ракување и складирање на екскретот и системи за вентилација, .

Одгледувалиштата за живина се главен извор на емисии на амонијак во воздухот, чие депонирање е еден од главните двигатели на еутрофикација и закиселување на почвата. За намалување на концентрациите на амоњак ( $\text{NH}_3$ ) и јаглерод диоксид ( $\text{CO}_2$ ) во објектот е воведена автоматска контрола на вентилацијата, правилно скалдирање и ракување со екскретот..

Во оперативната фаза се очекува и создавање на отпад. Отпадот кој ќе се создаде воглавно се состои од: мешан комунален отпад, ветеринарен отпад, нуспроизводи од животинско потекло, отпадни води од чистење на објектите за сместување и цврсто шталско ѓубриво од одгледувалиштата за кокошки. Доколку со отпадот не се постапува на соодветен начин, ќе дојде до негативни влијанија врз медиумите и областите во животната средина како и човековото здравје. Мешан комунален отпад е отпад кој се генерира од вработените во одгледувалиштето. Мртвите животни се третираат како нуспроизводи од животинско потекло кои не се наменети за исхрана на луѓето.

Дозволените начини за користење и одложување се регулирани од Закон за нус-производи од животинско потекло („Службен Весник на РМ„ бр. 113/07, 144/14 и 149/15), односно “Правилникот за начинот на собирање и нештетно одстранување на нуспроизводите од животинско потекло и техничко-технолошките услови кои во поглед на објектот, опремата и кадарот треба да ги исполнуваат правните лица кои вршат собирање и нештетно отстранување на нус производите од животинско потекло како и техничко-технолошките услови што треба да ги исполнуваат превозните средства за превоз на нус производи од животинско потекло” (Сл. Весник на РМ бр. 157/09), правните и физичките лица кои при вршењето на дејноста создаваат нуспроизводи од животинско потекло се должни на пропишан начин да обезбедат нештетно отстранување или преработка така што да не претставуваат ризик за здравјето на луѓето и животните ,водата, воздухот, почвата и растенијата.



Нус производи од животинско потекло треба да бидат собрани, преземени идентификувани и отстранети без загрозување на здравјето на луѓето здравствената заштита на животните и без штетни влијанија на животната средина.

Операторот во одгледувалиштето ќе врши времено складирање на мртви птици во разладни комори пакувани во пластични кеси до преземање од овластен управител.

Отпад од остри предмети е отпад што содржи игли, ланцети, скалпери и останати предмети кои можат да направат убод или посекотини, односно чие собирање и отстранување е предмет на специјални барања поради заштита од инфекции . Одложување на ветеринарниот отпад (отпад од вакцините, лековите и третманите), ќе се врши во кругот на инсталацијата. Истиот ќе се собира и складира во пластични контејнери. Операторот има обврска овој отпад да го предаде на правно или физичко лице кое поседува дозвола за постапување со овој вид отпад согласно Законот за постапување со отпад и подзаконските акти кои произлегуваат од истиот.

Во согласност со проектната документација на објектот се планира поставување сепаратен систем за комунални отпадни води, технолошки отпадни води и атмосферски води. Комуналните отпадни води од објектите за засолнување на луѓе се одведуваат во модулarna ПСОВ. Санитарните отпадните води се со органско оптеретување и неопходен е нивни пред третман. Пред третманот треба да биде интегрален односно на излезот на севкупната санитарна отпадна вода на ниво на примарен третман – биолошко пречистување.

Атмосферските води ќе се одведуваат од олуците преку систем на цевки, сливници и шахти поставени до секој објект со што по дождовите се редицуира загадувањето на околината преку испирање на почвата.

Операторот треба да биде одговорен за управувањето со создадениот екскрет и водата од одржувањето на објектите.

**Течно шталско ѓубриво** - Мил од миене и чистење на објектите за одгледување на пилиња и кокошки настанува како резултат на чистење на објектот по завршувањето на турнусот, преку одводни канали се транспортира и складира до преземање во еднокоморни бетонски резервоари. Операторот ќе склучи Договор со овластена компанијата за преземање на овој вид на отпад

Објектите за одгледување на кокошки несилки припаѓаат во објекти за домување на живина со континуирано одстранување на екскретот кој се применува при кафезно домување. Создадениот екскрет заедно со ѓубривото може да содржи сува материја до 55% .Екскретот паѓа низ подот на кафезите врз подвижна лента под кафезите. Подвижната лента го транспортира надвор од објектот преку елеватор и се депонира директно во тракторски приколи и се транспортира на земјоделски површини обезбедени со договори за расфрлање.

Остатокот од екскретот се складира во надземна армирано бетонска јама со странични преградни ѕидови и кровна контрукција.

Фармите каде што земјиштето за расфрлање е обезбедено со Договори со други сопственици треба да имаат на располагање резервна површина за расфрлање најмалку 50% од површината обезбедена со Договори.

**Бучавата** може да биде важен извор на нарушување кај луѓето кога инсталацијата се наоѓа во близина на населените места. Извори на бучава се поврзани со домување на животните (вклучувајќи го и системот за отстранување и чување на арско ѓубриво и опрема за контрола и одржување на внатрешна клима и опремата за хранење и поење на животните), истовар и утовар на животните, мелење и дробење на храна. Објектот ќе биде изведен со фасадна изолација и бучавата од работните процеси во производниот погон ќе биде сведена на минимум. Опремата редовно ќе се контролира и одржува во исправна состојба. Објектот се наоѓа надвор од населено место што би значело дека интензитетот на бучава нема влијае врз надворешни рецептори.

### Влијанија во пост – оперативна фаза

Во случај на затворање, влијанијата кои се очекуваат се поврзани со демонтажа на опремата и објектите на локацијата. Опремата која ќе биде поставена во објектот се карактеризира со компактна конструкцијата, што овозможува брза монтажа и демонтажа. Во случај на целосен престанок на работа на погонот опремата се демантира и се продава или се пренесува на друга локација. Залихите на сировини и готови производи ќе се продадат. Отстранување на отпадот или било какви хемикалии на локацијата на инсталацијата ќе бидат отстранети или рециклирани преку соодветни овластени оператори, а локацијата ќе се санира и ќе биде оставена во безбедна состојба.

Во Табела 1 и Табела 2 е дадена прелиминарна оценка на влијанијата за време на двете фази во изградба и оперативна фаза на објектот, во зависност од видот на влијание, времетраењето, нивото на влијанието и реверзибилноста.

Табела 1 Преглед на главни индикативни потенцијални влијанија во градежна фаза

Градежна фаза									
Категорија на оцена	Ниво на оцена	Флора и фауна	Пејзаж и визуелна средина	Културно и историско наследство	Квалитет на воздух	Бучава и вибрации	Квалитет на вода/хидрологија/почва	Социјални аспекти	Клима
Тип	Позитивно							✓	
	Негативно				✓	✓	✓		
	Неутрално	✓	✓	✓					✓
Важност	Високо								
	Средно								
	Ниско		✓		✓	✓	✓	✓	
	Незначајно	✓		✓					✓
Времетраење	Долготрајно								
	Привремено	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Реверзибилност	Иреверзибилно								
	Делумно реверзибилно								
	Целосно реверзибилно	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Кумулативно/синергистичко	Можно				✓	✓	✓		
	Невозможно	✓	✓	✓			✓	✓	✓

Табела 2 Преглед на главни индикативни потенцијални влијанија во оперативна фаза

Оперативна фаза									
Категорија на оцена	Ниво на оцена	Флора и фауна	Пејзаж и визуелна средина	Културно и историско наследство	Квалитет на воздух	Бучава и вибрации	Квалитет на вода/хидрологија/почва	Социјални аспекти	Клима
Тип	Позитивно							✓	
	Негативно				✓		✓		
	Неутрално	✓	✓	✓		✓			✓
Важност	Високо								
	Средно				✓	✓	✓	✓	
	Ниско	✓							
	Незначајно		✓	✓					✓
Времетраење	Долготрајно	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Привремено								
Реверзибилност	Иреверзибилно			✓					✓
	Делумно реверзибилно	✓					✓		
	Целосно реверзибилно				✓	✓		✓	
Кумулативно/синергистичко	Можно						✓		
	Невозможно	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

## Дополнителни информации

Надлежен орган на државната управа за издавање на дозвола – решение за спроведување на проектот:

### Министерство за животна средина и просторно планирање

адреса: плоштад “Пресвета Богородица” бр.3

1000 Скопје

Датум на Известувањето: 26.03.2020

### Изготвувачи на известувањето:

1. Адреса на инвеститорот: 34 бр. 3 Илинден  
Назначено лице за контакт: Горан Маркоски  
Моб. тел. +389 75 266 423  
E-mail адреса: [info@freshfarm.com.mk](mailto:info@freshfarm.com.mk)
2. М-р Славјанка Пејчиновска – Андонова, инженерство за животна средина  
Консултант за животна средина/Експерт за ОВЖС/СОЖС  
Друштво за технички консултантски услуги “ЕкоМозаик “ дооел Скопје  
Моб.тел. 078 365 598  
E-mail : [slavjanka@ekomozaiк.com](mailto:slavjanka@ekomozaiк.com)

**ПРИЛОГ 2** Листа на проверка за утврдување на потребата од оцена на влијанието на проектот врз животната средина

<i>Колона 1</i>	<i>Колона 2</i>	<i>Колона 3</i>
<i>Прашања што треба да се земат предвид</i>	<i>Да / Не / ? / Несоодветно (NA) (NA - доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект), Накратко да се опише.</i>	<i>Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? Зошто?</i>
1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?.	Да. Се наметнува потреба од користење на земјиште.	Не. Изградбата и работењето на проектот ќе предизвика физички (топографски) промени на местото каде се наоѓа фармата. Нема да се изврши промена на водните тела.
2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?	Да. Во текот на фазата на изградба ќе се користи електрична енергија, вода. Во текот на оперативната фаза како суровини ќе се користат ел. енергија, вода, сончева енергија.	Не. Ресурсите кои ќе се користат на годишно ниво нема да предизвикаат значителни влијанија врз работата на постојната инсталација.
3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?	Да. Како резултат на работа на инсталацијата ќе се генерира шталско ѓубриво.	Да. Со шталското ѓубриво ќе се управува согласно законските прописи, истото ќе биде преземено од овластена компанија.
4. Дали проектот ќе произведува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?	Да. Во текот на фазата на градба/инсталирање ќе се создава: цврст градежен(отпад од ископ на земја, изолациони материјали, отпад од бетон), комунален отпад и отпад од пакувања. Во оперативната фаза ќе се создава: мешан комунален отпад, отпад од пакување. ветеринарен отпад.	Не. Во постојната инсталација ќе биде воспоставен систем за управување со отпад.. Ќе бидат склучени Договори за постапување со различните видови на отпад со овластени оператори.



<p>5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материји или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?</p>	<p>Да. Во оперативната фаза се очекуваат емисии на амоњак (NH<sub>3</sub>) и јаглерод диоксид (CO<sub>2</sub>) од шталското ѓубриво.</p>	<p>Не. Ќе бидат преземени контролни мерки</p>
<p>6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?</p>	<p>Да се очекува зголемување на интензитетот на бучавата како резултат на градежните активности. Во фазата на градба додека во оперативната фаза од инсталираната опрема. Ослободувањето на светлината системот за осветлување на објектите за одгледување на живина.</p>	<p>Не. Емисиите се ограничени во рамките на предметната локација..</p>
<p>7. Дали проектот ќе доведе до ризици од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материји врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?</p>	<p>Да во случај на несоодветно управување со шталското ѓубриво, истекување на CNG. или отпадни води од ПСОВ во случај на инцидент.</p>	<p>Не. Ќе се следат упатствата од инциденти и хаварији.</p>
<p><i>Прашања што треба да се земат предвид</i></p>	<p><i>Да / Не / ? / Несоодветно (NA) (NA - доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект), Накратко да се опише.</i></p>	<p><i>Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? Зошто?</i></p>
<p>8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина</p>	<p>Да. Можни се инциденти во текот на изградбата и во оперативната фаза.</p>	<p>Не. Со проектната документација се изработени: Елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материји, Елаборат за заштита при работа</p>
<p>9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста.</p>	<p>Не.</p>	<p>Не.</p>
<p>10. Дали постојат и други фактори што треба да се земат предвид како на пример последователниот развој којшто би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?</p>	<p>Не.</p>	<p>Не.</p>

11. Дали постојат области на или околу локалитетот кои се заштитени со меѓународно, национално или локално законодавство поради нивните еколошки, пределски, културни или други вредности, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
12. Дали постојат некои други области на или околу локалитетот кои се важни или други водни тела, крајбрежна зона, планини, шуми, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
13. Дали постојат некои други области на или околу локалитетот што користат заштитени, важни или чувствителни видови на фауна и флора, на пример за размножување, гнездење, барање храна, одмор, презимување или преселба, а кои би можеле да бидат?	Не	Не
14. Дали постојат копнени, крајбрежни, морски или подземни води на или околу локалитетот кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. На предметната локација се планира изведба на бушен бунар за задоволување на потребите од вода за инсталацијата.	Не. Количината на вода која се планира да се користи во новопредвидениот објект не се очекува да има значителни влијанија на потрошувачката на вода. Количината на вода која се планира да се црпи не се очекува да има значителни влијанија на режимот на подземните води.
15. Дали постојат области или карактеристики од висока пределска или живописна вредност на или околу локалитетот кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
<i>Прашања што треба да се земат предвид</i>	<i>Да / Не / ? / Несоодветно (NA) (NA - доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект), Накратко да се опише.</i>	<i>Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? Зошто?</i>
16. Дали постојат патишта или објекти на или околу локалитетот што јавноста ги користи за пристап до рекреативни или други објекти, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
17. Дали постојат транспортни патишта или објекти на или околу локалитетот што јавноста ги користи за пристап до заклучување или што создаваат еколошки проблеми, а кои би можеле да бидат засегнати?	Не	Не

18. Дали проектот е на локација каде постои веројатност да биде видлив за голем број на луѓе?	Не	Не
19. Дали постојат реони или карактеристики од историска или културна важност на или околу локалитетот што би биле засегнати од проектот?	Не,	Не
20. Дали проектот е лоциран на празен простор (на кој никогаш немало градба), со што ќе дојде до загуба на празно („гринфилд“) земјиште?	Да. Во моментот предметната локација е обработливо земјоделско земјиште и се очекува загуба на земјиште.	Не. Големината на парцелата нема да доведе до значителни влијанија.
21. Дали во моментот има некои употреби на земјиштето на или околу локацијата (на пр. За живеалишта, градини, друг приватен имот, индустрија, трговија, рекреација, отворени јавни површини, објекти во заедницата, земјоделие, шумарство, туризам, рударство или каменоломи) што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Непосредното опкружување на локацијата е обработливо земјоделско земјиште.	Не. Ќе бидат преземени сите градежно-конструктивни и оперативни мерки за заштита на животната средина на земјиштето околу самата локација.
22. Дали постојат планови за идни употреби на земјиштето на или околу локацијата што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не.	Не
23. Дали постојат области на или околу локалитетот што се густо населени или изградени, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
24. Дали постојат области на или околу локалитетот што се зафатени од некои чувствителни употреби на земјиштето, на пример болници, училишта, верски објекти, објекти во заедницата, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не	Не
25. Дали постојат области на или околу локалитетот што содржат важни, висококвалитетни или оскудни ресурси како на пример подземни води, површински води шуми, земјоделско земјиште, рибници, туристички ресурси или минерали, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Ќе бидат користени подземни води за изведба на бушен бунар.	Не. Потрошувачката на вода во новиот објект нема да доведе до значителни промени на количината на вода <b>која се употребува во постојната свињарска фарма..</b>

<p><i>Прашања што треба да се земат предвид</i></p>	<p><i>Да / Не / ? / Несоодветно (NA) (NA - доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект), Накратко да се опише.</i></p>	<p><i>Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? Зошто?</i></p>
<p><b>26.</b> Дали постојат области или околу локалитетот што се веќе предмет на загадување или на штети врз животната средина, на пример каде постојните законски стандарди за животна средина, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?</p>	<p>Не</p>	<p>Не</p>
<p><b>27.</b> Дали местото каде е лоциран проектот е подложен на земјотреси, спуштање на земјиштето, лизгање на земјиштето, ерозија, поплави или екстремни/лоши климатски услови како на пример големи температурни разлики, магли, силни ветришта, а што би можеле да доведат до тоа проектот да предизвика еколошки проблеми?</p>	<p>Не</p>	<p>Не</p>

	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
<b>1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?</b>				
1.1	Трајна или привремена промена на употребата на земјиштето, на земјишната покривка или на топографијата, вклучително и зголемувања во интензитетот на употреба на земјиштето?	Да	Да. Постои потреба за користење на земјиштето. Проектните активности ќе предизвикаат физички промени во пејзажот и визуелните аспекти на оваа област	Не. Се очекува ефектот да биде во границите на градежната парцела.
1.2	Расчистување на постоечко земјиште, вегетација и градби?	Не	Да, расчистувањето ќе биде ограничено само на расчистување на вегетацијата за време на земјени работи само на предметната локација	Не. Се очекува ограничена загуба на некои ретки видови но не загрозува или заштитени видови согласно националното и меѓународното законодавство
1.3	Создавање на нови употреби на земјиштето?	Да	Само во граници на локација	Да. Ќе придонесе за развој на фармско производство
1.4	Предградежни испитувања, на пример ископ на дупки, тестирање на земјиштето?	Де	Да. Стандардни геотехнички, геомеханички и хидрогеолошки истражувања ќе бидат спроведени	Не
1.5	Градежни работи?	Да	Да. Проектот предвидува градежни работи кои ќе резултираат со физички промени на локалитетот.	Не
1.6	Работи на рушење?	Не	На предметната локација нема постојни објекти кои би биле предмет на рушење.	Не
1.7	Привремени локации што се користат за градежни работи или за сместување на градежни работници?	Не	Не	Не
1.8	Надземни градби, објекти или земјени насипи кои вклучуваат линеарни, т.е должински конструкции (далноводи, телефонски водови, железничка инфраструктура, автопати), ископ на земја и пополнување со земја или ископи за објекти?	Да	Да. Ископи на земја, пополнување со земја и ископи за објекти.	Не
1.9	Подземни работи кои вклучуваат рударски активности или изградба на тунел?	Не	/	/
1.10	Работи на ревитализација?	Не	Не	/
1.11	Копање со багер?	Да	Проектот предвидува копање и	Не. Не се очекуваат значајни влијанија поради



			израмнување за време на градежните активности и изградба на земјоделските објекти, широки ископи и ископи на темелни стопи.	ограничените ископи само на предметната локација.
1.12	Крајбрежни градби, на пр зидови крај море, пристаништа?	Не	Не	Не
1.13	Крајбрежни објекти?	Не	Не	Не
1.14	Процеси на производство?	Да	Складирање на сточна храна, подготовка на храна и одгледување на живина.	Не, ќе се применуваат мерките за ублажување кои ќе се спроведуваат според најдобрите достапни техники
1.15	Објекти за складирање на стоки или материјали?	Не	Силоси за складирање на сточна храна, бетонски јами за привремено складирање на шталско губриво.	Не
1.16	Постројки за третман или отстранување на цврст отпад или течни ефлуенти?	Не	Поставување на мобилна пречистителна станица за третман на санитарни отпадни води од објектот за засолнување на луѓе/ административни простории,	Не
1.17	Објекти за долгорочно сместување на работници?	Да	Да, се планира изградба на објект за засолнување на луѓе и административни простории.	Не
1.18	Нов копнен, железнички или поморски сообраќај за време на изградбата или работењето?	Не	/	/
1.19	Нова копнена, железничка, воздухопловна, водна или друга транспортна инфраструктура вклучувајќи и нови или изменети патишта и станици, пристаништа, аеродроми итн.?	Не	/	/
1.20	Затворање или пренасочување на постоечки транспортни патишта или инфраструктура, што доведува до промени на движењата во сообраќајот?	Не	/	/
1.21	Нови или пренасочени далноводи или цевководи?	Не	Не	/
1.22	Зафаќање на водите, изградба на брана, подводен канал, прегрупирање или други промени на хидрологијата на водотеците или аквиферите?	Не	Не	/
1.23	Премини преку водотеци?	Не	Не	

1.24	Црпење или трансфери на вода од подземни или површински води?	Да	Се планира изведба на бушен бунар за снабдување со вода	Не
1.25	Промени во водните тела или на површината на земјата кои влијаат врз одводот или истечните води?	Не	Не	/
1.26	Транспорт на персонал или материјали за градба, работење или затворање на објект?	Да	Да. Во сите фази на проектот се очекува да се транспортираат работници, материјали и отпад	Не се очекува дека транспортот на суровините, материјалите. Персоналот значително ќе го зголеми интензитетот на сообраќај во регионот.
1.27	Долгорочна демонтиража или затворање на инсталација или работи на враќање во задоволителна состојба?	Не	Не се очекува затварање на инсталацијата..	/
1.28	Тековна активност за време на затворањето којашто би можела да има влијание врз животната средина?	Не	/	/
1.29	Прилив на луѓе во одредена област било привремено било трајно?	Не	/	/
1.30	Внесување на туѓи (надворешни) видови	Не	/	/
1.31	Губење на автохтони видови или генетска разновидност?	Не	/	/
1.32	Некои други активности?	Не	/	/
<b>2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?</b>				
2.1	Земјиште, особено неуредено или земјоделско земјиште?	Да	Активностите на проектот предвидуваат користење на земјоделско земјиште за изградба на земјоделски објекти.	Да. Ограничена загуба на земјоделско земјиште.
2.2	Вода?	Да	Да во фаза на градба и во оперативна фаза као суровина за задоволување на потребите на вработените и напојување на живината као и во одржување на хигена на објектите.	Да. Ке се користи вода од бунар.
2.3	Минерали?	Не	/	/
2.4	Агрегати (песок, чакал, дробен камен)?	Да	Изградбата на објектот ќе бара употреба на агрегати. За време оперативната фаза не се употребуваат агрегати.	Не
2.5	Шуми и дрвја?	Не	/	/
2.6	Енергенси, вклучително електрична енергија и горива?	Да	Како енергеси во оперативната фаза ке се употребуваат електрична енергија и	Не

			сончева енергија. Како гориво ќе се користи CNG.	
2.7	Други ресурси?	Не	Добиточна храна , житарици	/
<b>3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?</b>				
3.1	Дали проектот ќе опфати употреба на супстанции или материјали што се опасни или токсични по човековото здравје или животната средина (флора, фауна, водоснабдување)?	Да	Да.Како енергенс ќе се користи CNG (компримиран природен гас)	/
3.2	Дали проектот ќе резултира со промени во појавата на болести или ќе ги засегне векторите на болеста (на пр. болести што се пренесуваат преку инсекти или вода)?	Да	Постои можност од заболување на живината, но со примена на соодветни препарати болестите ќе се одржуваат во рамки на идентификуваната живина и за кратко време ќе се отстрани со цел што помал број на живина да заболи, а и да се избегне намалување на приносот.	Персоналот ќе биде обучен за постапување во случај на појава на заразни болести и ќе постапува согласно законските прописи.
3.3	Дали проектот ќе има влијание врз добросостојбата на луѓето, на пример преку промена на животните услови?	Не	Не	Не
3.4	Дали постојат некои особено вулнерабилни групи на луѓе кои би можеле да бидат засегнати од проектот, на пр. болнички пациенти, стари лица?	Не	/	/
3.5	Некои други причини?	Не	/	/
<b>4. Дали проектот ќе произведува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?</b>				
4.1	Јаловина или рударски отпад?	Не	/	/
4.2	Комунален отпад (отпад од домаќинства или комерцијален отпад)?	Да	Во текот на градежната и оперативна фазата ќе се создава комунален отпад,	Не, на предметната локација ќе биде воспоставен организиран систем за селекција, одлагање и предавање на овластени оператори на сите видови на отпад. Ќе се подготви План за управување со отпадот.
4.3	Опасен или токсичен отпад (вклучувајќи и	Не	/	/

	радиоактивен отпад)?			
4.4	Друг отпад од индустриски процеси?	Не	/	/
4.5	Вишок на производи?	Не	/	/
4.6	Мил од отпадни води или други видови мил од третман на ефлуент?	Да	Мил од пречистителна станица за отпадни води.	Не. Не. Ке биде склучен Договор со овластена компанија за периодично преземање
4.7	Градежен шут или отпад од активности на рушење објекти?	Да	Градежен шут ќе се генерира во фазата на градба.	Не. Нема да има значајно влијание.
4.8	Вишок (излишни) машини или опрема?	Не	/	/
4.9	Контаминирано земјиште или друг материјал?	Не	/	/
4.10	Отпад од земјоделски активности?	Да	Шталско ѓубриво.	Не. Ке биде со Договори со земјоделци. Останатата количина ќе се складира во јама до преземање.
4.11	Некој друг цврст отпад?	Да	Остатоци од мртва живина , медицински отпад од третман на живината..	Не. Ќе се постапува во согласност со законската регулатива складирање до преземање од овластен постапувач..
<b>5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материи или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?</b>				
5.1	Емисии од согорување на фосилни горива од стационарни или мобилни извори?	Да	Емисии од транспортни возила во градежната и оперативната фаза. Емисии од GNG.	Не. Овие емисии се од времен карактер.
5.2	Емисии од производни процеси?	Да	Емисии на амоњак (NH <sub>3</sub> ) и јаглерод диоксид (CO <sub>2</sub> ) од шталското ѓубриво..	Не. Ке бидат преземени контролни мерки..
5.3	Емисии од постапки со материјали што вклучуваат чување или транспорт?	Да	Емисии на прашина во градежната фаза од складирање на песок, земја од ископи. Емисии од складирање и подготовка на сточна храна.	Не. Ке бидат преземени контролни мерки.
5.4	Емисии од градежни активности вклучувајќи ги погонот и опремата?	Да	Во фазата на изградба се очекува емисија во воздухот од издувните системи на градежната механизација и останатите возила.	Не. Поради краткотрајниот карактер, не се очекува значителен ефект.
5.5	Прашина или миризби од постапувањето со материјали вклучувајќи градежни материјали, отпадни води и отпад?	Да	Да. Во текот на градбата се очекува емисија на цврсти честички (прашина). Во оперативната фаза емисија на мириси од објектите за одгледување на живината и јамите за складирање на екскретот.	Не. Ке бидат преземени превентивни мерки за намалување на прашина со превентивно прскање со водена завеса. Со проектот се планира хортикултурно уредување на локацијата.

5.6	Емисии од инцинерација на отпад?	Не	/	/
5.7	Емисии од горење на отпад на отворен простор (на пр. искинати материјали, градежен шут)?	Не	/	/
5.8	Емисии од некои други извори?	Не		
<b>6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?</b>				
6.1	Од работењето на опремата, на пример мотори, вентилациска постројка, дробилки?	Да	Систем за вентилација во објектите за одгледување на живина. Во објектите треба да има воспоставен 24 часовен светлосен режим. Во инсталацијата ќе биде поставена мелница за подготовка на сточна храна.	Не. Инсталираната опрема не се очекува да генерира бучава над дозволената од границите на предметната локација. Опремата се управива автоматски и се врши континуиран мониторинг.
6.2	Од индустриски или слични процеси?	Не	/	/
6.3	Од градежни работи или работи на рушење	Да	Во фазата на изградба, градежната механизација и опрема ќе создаваат бучава.	Не
6.4	Од експлозии или натрупување?	Не	/	/
6.5	Од градежни активности или сообраќај во функција на работата?	Да	Се очекува зголемен интензитет на сообраќај во градежната фаза..	Не..
6.6	Од системи за осветлување или разладување?	Да	Емисии на топлинска енергија од системот за затоплување и ослободување на светлина од системот за осветлување на објектите за одгледување на бројлери.	Не. Емисиите се во затворен ситем.
6.7	Од извори на електромагнетно зрачење (да се земат предвид влијанијата врз блиската чувствителна опрема и врз луѓето)?	Не	/	/
6.8	Од некои други извори?	Не	Не	Не
<b>7. Дали проектот ќе доведе до ризици од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материи врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?</b>				
7.1	Од постапување со, чување, употреба или прелевање на опасни или токсични материјали?	Не	/	/
7.2	Од испуштање на отпадни води или други ефлуенти (третираны или нетретираны) во вода или во земја?	Не	/	/
7.3	Преку таложење на загадувачки материи	Не	/	/



	емитирани во воздухот на земја или во вода?			
7.4	Од некои други извори?	Не	/	/
7.5	Дали постои ризик од долготрајна акумулација на загадувачки материји во животната средина од овие извори?	Не	/	/
<b>8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина?</b>				
8.1	Од експлозии, прелевања, пожари итн.; од чување, постапување со, употреба или производство на опасни или токсични супстанции?	Да	Само во случаи на инцидентно излевање на опасни супстанции.	Не, бидејќи ќе се спроведат мерки за вонредни состојби (противпожарни системи, хидратантски системи, прва помош, китови за собирање на опасни супстанции и др.
8.2	Од настани надвор од границите на вообичаената заштита на животната средина, на пр. откажување на системите за контрола на загадувањето?	Не	/	/
8.3	Од некои други причини?	Не	/	/
8.4	Дали проектот би можел да биде засегнат од природни катастрофи кои предизвикуваат штети врз животната средина (на пр. поплави, земјотреси, лизгање на земјиште итн.)?	Не	/	/
<b>9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста?</b>				
9.1	Промени во големината, возраста, структурата на населението, социјалните групи итн?	Не		Не
9.2	Преку преселба на луѓе или рушење на домови или населби или на објекти во населбите, на пример училишта, болници, социјални установи?	Не	/	/
9.3	Преку населување на нови жители или создавање на нови населби?	Не	/	/
9.4	Преку упатување на поголеми барања до локалните установи или служби, на пример во врска со домувањето, образованието, здравството?	Не	/	/
9.5	Преку создавање нови работни места за време на изградбата или работењето или предизвикување појава на	Да	Ќе се создадат нови работни места за време на градежната и оперативната фаза со што ќе дојде	Да, значајно позитивно влијание

	губење на работни места со последици по невработеноста и економијата?		до позитивно влијание врз локалното население (Илинден, Петровец). Развој на мали и средни претпријатија и во градежна и оперативната фаза од проектот.	
9.6	Некои други причини?	Не	/	/
<b>10. Дали постојат и други фактори што треба да се земат предвид како на пример последователниот развој којшто би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?</b>				
10.1	Дали проектот ќе доведе до притисок за последователен развој кој би можел да има значително влијание врз животната средина, како на пример поголем број живеалишта, нови патишта, нови помошни индустрии или установи итн.?	Не		
10.2	Дали проектот ќе доведе до создавање на помошни установи или до развој поттикнат од проектот кои би можеле да имаат влијание врз животната средина, како на пример: • помошна инфраструктура (патишта, снабдување со електрична енергија, третман на отпад или отпадни води итн.) • изградба на живеалишта • екстрактивни индустриски дејности • дејности на снабдување • други?	Не	/	/
10.3	Дали проектот ќе доведе до грижа за локацијата по престанокот на работата на инсталацијата којашто би можела да има влијание врз животната средина?	Да	Во случај на престанок со работа на инсталацијата неопходно е спроведување на план за ремедијација,	Не.